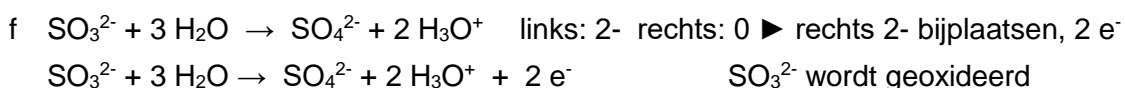
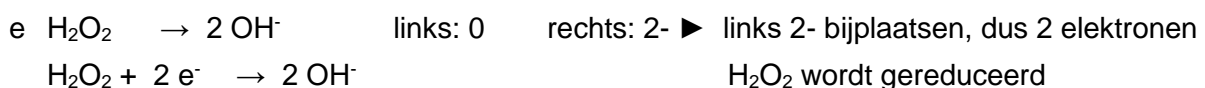
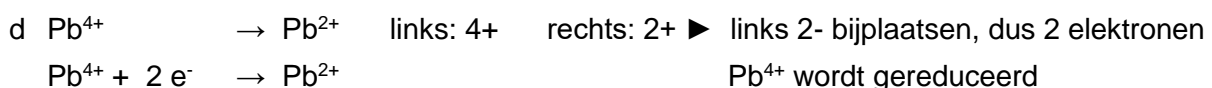
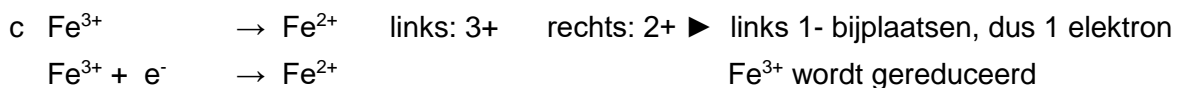
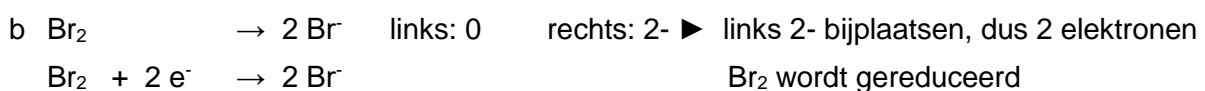

Opgave 1

In de volgende halfreacties zijn de elektronen weggelaten.

Zet zelf de elektronen erbij en vermeld of het deeltje geoxideerd of gereduceerd wordt.

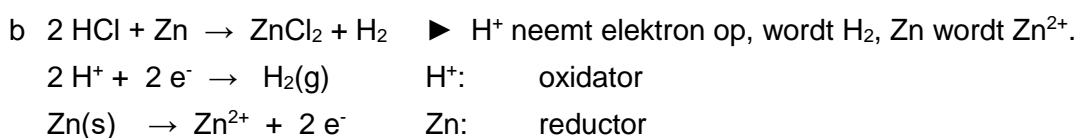
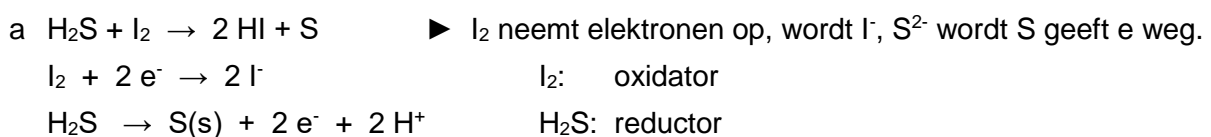
Links en rechts moet de lading even groot zijn. 1 elektron is 1-.

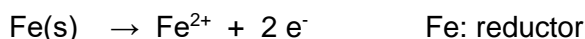
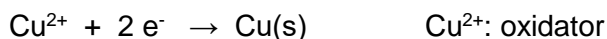
Opgave 2

I Geef van de volgende redoxreacties de bijbehorende halfreacties.

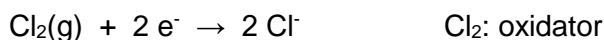
II Wijs de oxidator en de reductor aan.

c $\text{CuCl}_2 + \text{Fe} \rightarrow \text{FeCl}_2 + \text{Cu}$ ► Cu^{2+} neemt elektronen op, wordt Cu, Fe wordt Fe^{2+} .

d $2 \text{FeCl}_2 + \text{Cl}_2 \rightarrow 2 \text{FeCl}_3$ ► Cl_2 neemt elektronen op, wordt Cl^- , Fe^{2+} wordt Fe^{3+} .

e $\text{SnSO}_4 + \text{PbSO}_4 \rightarrow \text{Pb} + \text{Sn(SO}_4)_2$ ► Pb^{2+} neemt elektronen op, wordt Pb,

Sn^{2+} wordt Sn^{4+} .

f $2 \text{CuI}_2 \rightarrow 2 \text{CuI} + \text{I}_2$ ► Cu^{2+} neemt elektron op, wordt Cu^+ , I^- wordt I_2

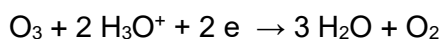

Opgave 3

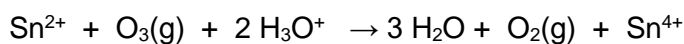
Onderstaande stoffen geven steeds een redoxreactie.

Zoek de juiste halfreacties uit de eerder genoemde lijstjes (tabellen) en geef dan voor elk paar stoffen de volledige reactie. (Maak opgenomen en afgestane aantallen elektronen gelijk en streep ze links en rechts weg).

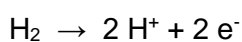
a tin(II)-ion en ozon (O_3)

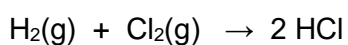
----- +

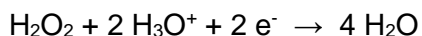
b waterstof en chloorgas

----- +

c waterstofperoxide en ijzer(II)ionen

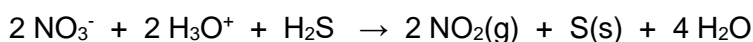
----- +

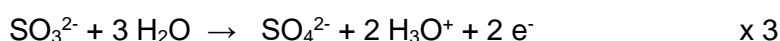
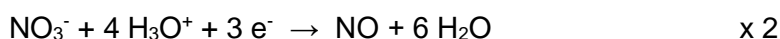
d warm geconc. salpeterzuur en diwaterstofsulfide

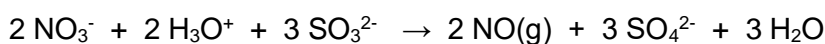
----- +

e verdund salpeterzuur en het sulfietion

----- +

Opgave 4

Waar in het periodiek systeem staan de sterkste reductoren?

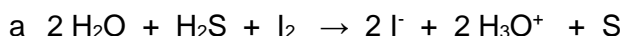
En waar de sterkste oxidatoren?

Sterke reductoren: atomen die gemakkelijk elektronen afstaan en daarmee edelgasconfiguratie bereiken. Dat zijn de alkali- en aardalkalimetalen links in het P.S. (groepen 1 en 2).

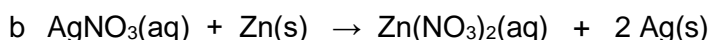
Sterke oxidatoren: atomen die gemakkelijk elektronen opnemen en daarmee edelgasconfiguratie bereiken. Dat zijn de elektronegatieve elementen rechts in het P.S. (groepen 16 en 17).

Opgave 5

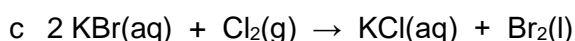
Welk element in de volgende reactie wordt geoxideerd en welk gereduceerd?

S^{2-} geeft elektronen weg: H_2S (S^{2-}) wordt geoxideerd, I_2 neemt elektronen op en wordt gereduceerd.

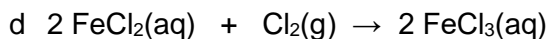

Zn geeft elektronen weg en wordt geoxideerd, Ag^+ neemt een elektron op en wordt gereduceerd.

Br^- geeft een elektron weg en wordt geoxideerd, Cl_2 neemt ze op en wordt dus

gereduceerd.

Fe^{2+} geeft een elektron weg en *wordt geoxideerd*, Cl_2 neemt ze op en *wordt dus gereduceerd*.

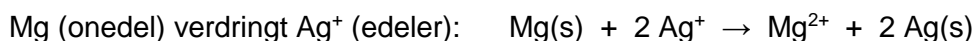

Opgave 6

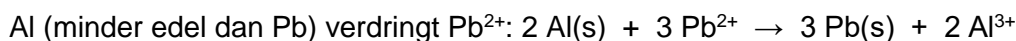

Geef zelf de reactie (in waterige oplossing) tussen:

a magnesium en zilvernitraat

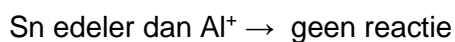
b aluminium en lood(II)chloride

c ijzer en koper(II)nitraat

d tin en aluminiumchloride

e zink en tin(II)chloride

f magnesium en nikkelsulfaat

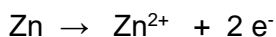
Opgave 7

We meten het potentiaalverschil tussen een loodplaatje (dat zich in water bevindt) en een zinkplaatje in hetzelfde water.

a Welk plaatje wordt de + pool?

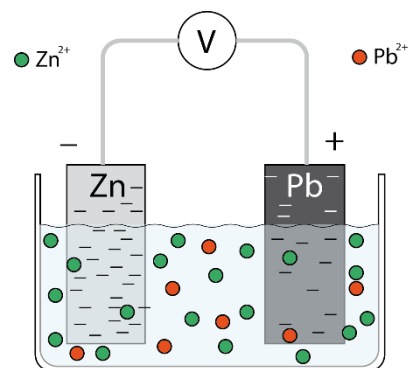
Beide metalen zullen ionen de oplossing in sturen. Het metalen plaatje wordt negatief door de achterblijvende elektronen.

Zink doet dit sterker dan lood. Het zinkplaatje wordt sterker negatief dan het loodplaatje.

Pb is de *minder negatieve* pool, Zn de *meer negatieve*.

Ten opzichte van Zn is Pb dus positief ...

- b Wordt het spanningsverschil groter of kleiner dan 1,1 V?

Uit de tekst in het boek leren we dat 1,1 V de spanning is tussen een koperplaatje en een zinkplaatje.

In de spanningsreeks staan lood en zink dicht bij elkaar dan koper en zink. We verwachten dat de spanning tussen Pb en Zn kleiner zal zijn dan 1,1 V.

Opgave 8

We meten het potentiaalverschil tussen een staafje aluminium en een zilveren draad in dezelfde oplossing.

- a Welk metaal wordt de + pool?

Zilver is meer edel, wordt minder negatief dan aluminium.

Spanning t. o. v. aluminium dus: +.

- b Wordt het spanningsverschil groter of kleiner dan 1,1 V?

Ag en Al staan in de spanningsreeks verder uit elkaar dan Cu en Zn, het spanningsverschil wordt dus groter dan 1,1 V.

Als je de proef zou willen doen moet je ervoor zorgen dat je schuurt met schuurpapier, zodat er geen oxidelaagje op het metaal zit.

Opgave 9

Beoordeel of in de volgende gevallen (vlot) een reactie optreedt. Als dat het geval is, geef dan deze reactie in ionen:

- a zinkpoeder toevoegen aan een koper(II)chloride-oplossing

- b zilverkorrels toevoegen aan zoutzuur

H (het waterstofatoom) is in de spanningsreeks onedeler dan Ag. Ag zal H+ niet

verdringen. ► geen reactie.

c een zilvernitraatoplossing toevoegen aan ijzerpoeder

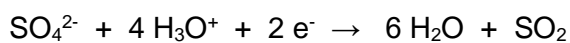
d (koud) water toevoegen aan aluminiumpoeder ► geen reactie

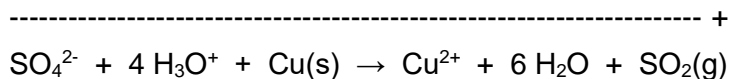
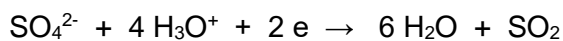
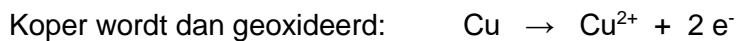
Opgave 10

Zwavelzuur geeft (warm, geconcentreerd) de volgende halfreactie:

Geef de volledige reactie van zwavelzuur met koper.

Opgave 11

Verandert de massa van een accu bij het opladen?

Waarom wel of niet?

Bij het opladen worden alleen elektronen verplaatst. Van reductor naar oxidator. De hoeveelheid stof verandert niet. De totale massa van de accu verandert niet.

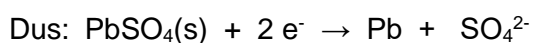
Opgave 12

Welke reactie vindt plaats aan de kathode als de loodaccu wordt opgeladen?

Kathode: dus reductie. De om te zetten stof: PbSO_4 .

Pb^{2+} wordt gereduceerd tot Pb.

Opgave 13

Welke reactie vindt plaats aan de anode als de loodaccu wordt opgeladen?

Anode: oxidatie. De om te zetten stof: PbSO_4 .

Pb^{2+} wordt geoxideerd tot Pb^{4+} . Maar het loodion is gebonden aan zuurstof: PbO_2 .

Dus: $\text{PbSO}_4(\text{s}) + 6 \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{PbO}_2 + 4 \text{H}_3\text{O}^+ + 2 \text{e}^-$

Opgave 14

Stel we passen elektrolyse toe op een oplossing van NaCl en NaI.

a Welke reacties kunnen plaatsvinden aan de anode?

Anode (+ pool): hier trekken de negatieve ionen naar toe: Cl^- en I^- .

Deze kunnen beide ontladen worden: $2 \text{Cl}^- \rightarrow \text{Cl}_2 + 2 \text{e}^-$ en: $2 \text{I}^- \rightarrow \text{I}_2 + 2 \text{e}^-$

b Welke reactie komt het eerst? Hoe komt dat?

Het eerst wordt I^- geoxideerd, want jodide is een sterkere reductor dan chloride.

c Welke reacties zullen plaatsvinden aan de kathode?

kathode (- pool): hier trekken de positieve ionen naar toe: Na^+ .

Maar, het natriumion is een zwakkere oxidator dan water (zie tabel II of 48 in Binas), Na-metaal een sterkere reductor dan H_2 -gas. Water wordt daardoor eerder gereduceerd dan het Na^+ .

Reductiereactie: $2 \text{H}_2\text{O} + 2 \text{e}^- \rightarrow \text{H}_2 + 2 \text{OH}^-$

Overigens geeft de reductie van Na^+ hetzelfde resultaat. Als je het natriumion zou ontladen ontstaat metallisch Na, dat onmiddellijk met water reageert:

$\text{Na}^+ + \text{e}^- \rightarrow \text{Na}$ en: $2 \text{Na} + 2 \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{H}_2 + 2 \text{Na}^+ + 2 \text{OH}^-$

Opgave 15

Bij elektrolyse van een CuSO_4 -oplossing verloopt aan de negatieve pool de volgende reactie:

$\text{Cu}^{2+} + 2 \text{e}^- \rightarrow \text{Cu} \downarrow$

Na enige tijd blijkt er 500 mg koper te zijn neergeslagen.

Hoeveel mmol elektronen was hiervoor nodig?

$$n_{\text{Cu}} = m / M \quad \blacktriangleright \quad n_{\text{Cu}} = 500 \text{ mg} / 63,55 \text{ mg/mmol} = 7,87 \text{ mmol Cu}$$

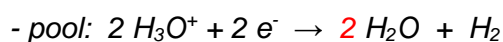
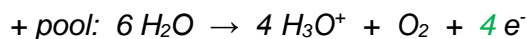
voor 7,87 mmol Cu is $2 \times 7,87 \text{ mmol} = \mathbf{15,7 \text{ mmol}}$ elektronen nodig.

Opgave 16

Bij de elektrolyse van water verlopen de volgende reacties:

Op een zeker moment is 1 mol elektronen gepasseerd.

a *Hoeveel mol O₂ is dan ontstaan?*

Als 1 mol elektronen vrijkomt ontstaat $1 / 4 \times 1 \text{ mol} = \mathbf{0,25 \text{ mol O}_2}$.

b *Dus hoeveel g zuurstof?*

Dat is $0,25 \text{ mol} \times 32,0 \text{ g/mol} = \mathbf{8,00 \text{ g O}_2}$.

c *Hoeveel g H₂ is dan ontstaan?*

Met 1 mol elektronen ontstaat $1 / 2 \times 1 \text{ mol} = 0,50 \text{ mol H}_2$,

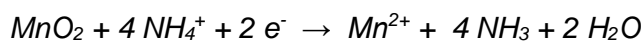
dat is: $0,50 \text{ mol} \times 2,00 \text{ g/mol} = \mathbf{1,00 \text{ g H}_2}$

Opgave 17

In een batterij verloopt aan de pluspool de volgende reactie:

Als de batterij 25 g MnO₂ bevat, hoeveel mol elektronen kan de batterij dan leveren?

25 g MnO₂ is: $25 \text{ g} / 86,9 \text{ g/mol} = 0,288 \text{ mol MnO}_2$

Voor de omzetting van 1 mol MnO₂ is 2 mol elektronen nodig,

Voor de omzetting van 0,288 mol MnO₂ is $2 / 1 \times 0,288 \text{ mol} = \mathbf{0,58 \text{ mol e}^-}$ nodig.

Opgave 18

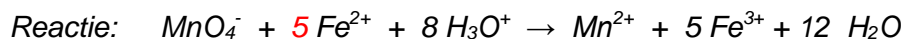

Bij de meting van het Fe²⁺gehalte in een etsvloeistof wordt 50,0 mL van het monster in

behandeling genomen.

Verbruik bij de titratie: 15,20 mL KMnO_4 -opl. Molariteit: $c(\text{KMnO}_4) = 0,0521 \text{ mol/L}$

a Hoeveel mmol MnO_4^- werd getitreerd?

$$n = c \times V \quad \blacktriangleright \quad 0,0521 \text{ mmol/mL} \times 15,20 \text{ mL} = \mathbf{0,7919 \text{ mmol } \text{MnO}_4^-}$$

b Hoeveel mmol Fe^{2+} reageert hiermee?

1 mmol MnO_4^- reageert met 5 mmol Fe^{2+}

$$0,7919 \text{ mmol } \text{MnO}_4^- \text{ reageert met } 5 \times 0,7919 \text{ mmol} = \mathbf{3,960 \text{ mmol } \text{Fe}^{2+}}$$

c Hoeveel mg Fe^{2+} is dat?

$$m = n \times M \quad \blacktriangleright \quad 3,960 \text{ mmol} \times 55,85 \text{ mg/mmol} = \mathbf{221,1 \text{ mg } \text{Fe}^{2+}}$$

d Hoeveel gram Fe^{2+} bevat de etsvloeistof per liter?

$$0,2211 \text{ g in } 50,0 \text{ mL is: } 1000 / 50,0 \times 0,2211 = \mathbf{4,42 \text{ g/L}}$$

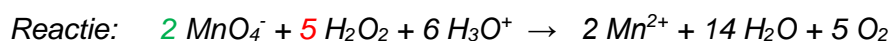

Opgave 19

We titreren een mondspoelmiddel waaruit bij oplossen in water H_2O_2 ontstaat.

We lossen 120,0 mg van het poedervormige product op, voegen 10 mL zwavelzuur ($c(\text{H}_2\text{SO}_4) = 4 \text{ mol/L}$) toe en titreren met een permanganaatoplossing ($c(\text{KMnO}_4) = 0,01880 \text{ mol/L}$). Verbruik: 29,65 mL.

a Hoeveel mmol KMnO_4 werd verbruikt?

Gehaltebepaling: begin met de titratie-uitkomst.

$$n = V \times c \quad \blacktriangleright \quad n = 29,65 \text{ mL} \times 0,0188 \text{ mmol/mL} = \mathbf{0,5574 \text{ mmol } \text{KMnO}_4}$$

b Hoeveel mmol H_2O_2 werd getitreerd?

$$0,5574 \text{ mmol } \text{KMnO}_4 \text{ reageert met } 5 / 2 \times 0,5574 \text{ mmol} = \mathbf{1,3936 \text{ mmol } \text{H}_2\text{O}_2}$$

c Hoeveel mg H_2O_2 komt vrij uit 1,00 g monster?

$$m = n \times M \quad \blacktriangleright \quad m = 1,3936 \text{ mmol} \times 34,00 \text{ mg/mmol} = 47,38 \text{ mg } \text{H}_2\text{O}_2$$

Dat zit in de inweeg van 120,0 mg (0,120 gram). Dus massafractie H_2O_2 in mg/g:

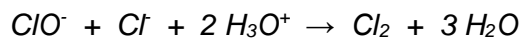
$$47,38 \text{ mg } \text{H}_2\text{O}_2 / 0,120 \text{ g} = \mathbf{395 \text{ mg/g}}$$

Opgave 20

Chloorbleekloog (bleekwater) bevat chloor opgelost met NaOH:

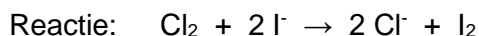
Bij toevoeging van zuur komt het chloor weer vrij:

Het chloor dat zo gebonden is en op bovenstaande wijze kan worden vrijgemaakt noemen we: werkzaam of actief chloor.

Je weegt 1,472 g chloorbleekloog af en voegt na verdunnen toe: 2 g KI en 10 mL zoutzuur ($c(\text{HCl}) = 4 \text{ mol/L}$). Je titreert vervolgens het vrijgekomen jood met 15,72 mL natriumthiosulfaatoplossing met $c(\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3) = 0,1108 \text{ mol/L}$.

Bereken het gehalte aan actief chloor in g Cl_2 per 100 g oplossing.

$$n = V \times c \quad \blacktriangleright \quad n = 15,72 \text{ mL} \times 0,1108 \text{ mmol/mL} = 1,7418 \text{ mmol S}_2\text{O}_3^{2-}$$

$$1,7418 \text{ mmol S}_2\text{O}_3^{2-} \text{ reageert met } 1/2 \times 1,7418 \text{ mmol} = 0,8709 \text{ mmol I}_2$$

$$0,8709 \text{ mmol I}_2 \text{ ontstaat uit evenveel} = 0,8709 \text{ mmol Cl}_2$$

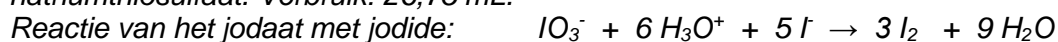
$$0,8709 \text{ mmol Cl}_2 \text{ weegt: } 0,8709 \text{ mmol} \times 70,91 \text{ mg/mmol} = 61,75 \text{ mg chloor}$$

$$61,75 \text{ mg chloor is } 0,06175 \text{ g in } 1,472 \text{ g inweeg:}$$

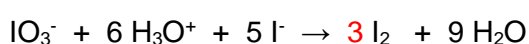
$$0,06175 \text{ g} / 1,472 \text{ g} = 0,04195 \text{ g Cl}_2 \text{ per } 1 \text{ g oplossing} \quad \blacktriangleright \quad \times 100 = \mathbf{4,20 \text{ g Cl}_2 \text{ per } 100 \text{ g}}$$

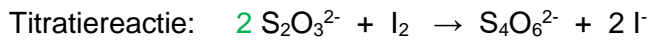
Opgave 21

De molariteit (analytische concentratie) van de natriumthiosulfaatoplossing kan worden bepaald op kaliumjodaat. Een analist weegt hiertoe 450,3 mg KIO_3 af en lost de stof op tot 100,0 mL (maatkolf). Hiervan pipetteert hij 25,00 mL in een erlenmeyer (conische kolf). Na toevoeging van een overmaat zwavelzuur en kaliumjodide wordt het mengsel getitreerd met natriumthiosulfaat. Verbruik: 26,75 mL.

Bereken de analytische concentratie van de natriumthiosulfaat.

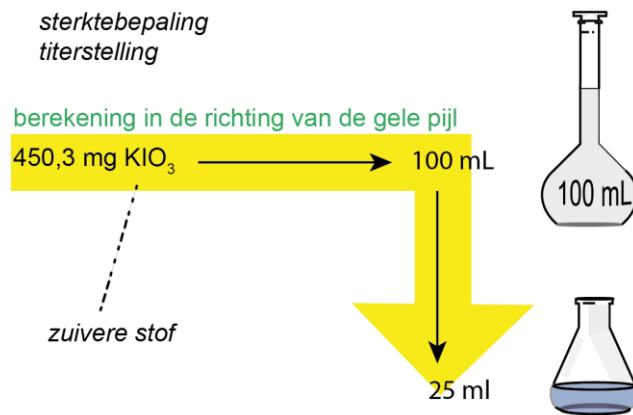

$V = 26,75 \text{ mL}$ $c(\text{S}_2\text{O}_3^{2-}) = ?$

Bereken de analytische
concentratie van de
natriumthiosulfaat-opl.

Molariteitbepaling
(titerstelling): begin met de
inweeg.

$V: 26,75 \text{ ml}$ $c(\text{S}_2\text{O}_3^{2-}) = ?$

De inweeg zuivere stof (450,3 mg KIO_3) bevat:

$n = m / M \text{ mmol} \quad \blacktriangleright \quad n = 450,3 \text{ mg} / 214,00 \text{ mg/mmol} = 2,104 \text{ mmol } \text{KIO}_3$

In 25 mL zit: $25 / 100 \times 2,104 \text{ mmol} = 0,52605 \text{ mmol } \text{KIO}_3$

0,52605 mmol KIO_3 levert $3 / 1 \times 0,52605 \text{ mmol} = 1,578 \text{ mmol } \text{I}_2$

1,578 mmol I_2 reageert met $2 / 1 \times 1,578 \text{ mmol} = 3,1563 \text{ mmol } \text{S}_2\text{O}_3^{2-}$

$c(\text{S}_2\text{O}_3^{2-}) = 3,1563 \text{ mmol } \text{S}_2\text{O}_3^{2-} / 26,75 \text{ mL} = \mathbf{0,1180 \text{ mmol/mL}}$ (mol/L)